

Svar på covid-19-oppdrag fra HOD 310 – mutert virus

Besvart til HOD 22.1 kl 12.

Oppsummering

- Helsedirektoratet deler Folkehelseinstituttets vurdering av at det er stor sannsynlighet for at ulike mutasjoner av SARS-CoV-2 sirkulerer i mange land.
- Introduksjon og utbredelse av mer smittsomme mutasjoner vil ha store konsekvenser for landet.
- Mange land gjør ikke helgenomsekvensering av viruset og har følgelig ikke oversikt over forekomsten av muterte virus. Dette gjelder også en del land hvor det kommer mange arbeidsinnvandrere til Norge.
- Det anbefales at innreisende fra land med per nå erkjent høy forekomst av muterte virus, det vil si Storbritannia, Sør-Afrika, Irland, Nederland, Østerrike, Portugal og Brasil testes med PCR slik angitt i § 4 b i covid-19-forskriften.
- Det anbefales at særbestemmelsene for Storbritannia og Sør-Afrika i unntakene i §6 flg. som i dag er gjeldene i covid-19-forskriften fjernes, samtidig anbefales det at karantener regelverket skjerpes generelt.
- Positiv antigen hurtigtest ved grensepasseringsstedet må følges opp med PCR-test.
- Fortsatt strenge innreiseregler og omfattende tiltak for å teste er nødvendig for innreisende fra alle land med karanteneplikt.
- Det er utarbeidet forslag til forskriftsendringer i covid-19-forskriften.
- Et krav om PCR-test av alle tilreisende i løpet av karantenetiden vil slik situasjonen nå ser ut kunne belaste test- og analysekapasiteten betydelig. Det er ikke kapasitet til obligatorisk PCR-test for alle innreisende ut fra dagens volum av innreisende.
- Det kommer daglig mer informasjon om mutanter. Enkelte av disse mutasjoner er mer smittsomme enn de variantene som så langt dominerer her i landet. Hvorvidt de nye mutantene er mer sykdomsfremkallende og/eller angriper for eksempel barn i større grad, er foreløpig ikke avklart.

Oppdraget fra Helse- og omsorgsdepartementet

Oppdrag nr. 310 til Helsedirektoratet – mutert virus

Del I

HOD viser til svar fra Helsedirektoratet og Folkehelseinstituttet på tilleggsoppdrag 264 den 14. januar 2021 vedrørende særskilte tiltak om strengere testregime og karantener regler rettet mot personer som har oppholdt seg i Sør-Afrika og andre land der spredningen av de mer smittsomme virusvariantene er høy.

HOD ber på nytt om en vurdering og begrunnelse for om forslaget om å skjerpe reglene også bør gjelde for personer som har oppholdt seg i andre land enn Storbritannia og Sør-Afrika i løpet av de siste 14 dagene før ankomst til Norge. Det vises til at bl.a. UK, Nederland og Finland har særlige tiltak rettet mot personer som har hatt opphold i for eksempel Irland, Portugal, Brasil. Videre synes Østerrike å ha en høy forekomst av mutert virusvariant.

Det bes særskilt om:

- at det gis en oversikt over land som anses å ha en særlig høy forekomst av de mer smittsomme variantene av viruset.
- en vurdering av reisehyppighet til og fra Norge fra land med høy forekomst av de mer smittsomme virusvariantene, herunder relevans for evt særskilt regulering.
- dersom det ikke foreslås endringer bes det om en begrunnelse for hvorfor kun personer som har oppholdt seg i Storbritannia og Sør-Afrika skal reguleres særskilt.
- dersom det foreslås endringer bes det om utkast til eventuelle endringer i forskriften.

Del II

HOD ber om at Helsedirektoratet i samråd med FHI gir en løpende vurdering av deltakerne i militærøvelsen mht virusmutasjoner- og flere land skal ha restriksjoner. Dette er et løpende oppdrag så lenge øvelsen pågår.

Frist: onsdag 20. januar 2021

Kontaktperson i HOD: Tjaarke Hopen

Bakgrunn

Det ble i desember gjort kjent at en ny variant av SARS-CoV-2 i England ble vurdert til å være mer smittsom. Med bakgrunn i dette er det innført skjerpede test- og karantenereregler for innreisende fra Storbritannia. Etter at enda en ny virusvariant med utbredelse i Sør-Afrika ble påvist, er det stilt samme innskjerpede test- og karantenereregler for innreisende som har hatt opphold i Sør-Afrika, slik det ble anbefalt i oppdrag 264 og tilleggsoppdrag til 264. Det vises til detaljert omtale av virusvariantene og generelt om virusmutasjoner i FHIs faglige underlag til dette oppdraget. Det vises også til FHIs risikovurdering av 13.1.21 "Nye varianter av SARS-CoV-2: kunnskap, risiko og respons - Første oppdatering"¹, spesielt oppsummert risikovurdering på side 9.

Det kommer daglig mer informasjon om mutanter. Enkelte av disse mutasjoner er mer smittsomme enn de variantene som så langt dominerer her i landet. Hvorvidt de nye mutantene er mer sykdomsfremkallende og/eller angriper for eksempel barn i større grad, er foreløpig ikke avklart. Introduksjon og utbredelse av mer smittsomme mutasjoner vil ha store konsekvenser for landet.

Forståelse av oppdraget

Vår forståelse er at HOD i del I ber om en vurdering og begrunnelse av om skjerpede regler også bør gjelde for personer som har oppholdt seg i andre land enn Storbritannia og Sør-Afrika i løpet av de siste 14 dagene før ankomst til Norge. Videre bes det om en oversikt over hvilke land dette er, en vurdering av reisehyppigheten til disse landene og en vurdering og begrunnelse av om det bør gjøres endringer i covid-19 forskriften.

Videre ber HOD i del II om at det vurderes hvilken betydning virusmutasjoner vil ha på deltakerne i militærøvelsen, dersom flere land skal omfattes av de skjerpede regler.

Faglig underlag fra Folkehelseinstituttet

Det vises til eget vedlegg med faglig underlag fra FHI.

Helsedirektoratets vurdering

Del I

Oversikt over land som anses å ha en særlig høy forekomst av de mer smittsomme variantene av viruset

¹ [Nye-varianter-av-sars-cov-2-kunnskap-risiko-og-respons-forste-oppdatering-13.01.2021.pdf \(fhi.no\)](#)

Vi viser til Folkehelseinstituttets besvarelse som peker på at det må tas høyde for at nye, mer smittsomme varianter av SARS-CoV-2 kan være utbredt også i land som selv ikke har rapportert det enda. Det er kun et fåtall land som helgenomsekvenserer virus for overvåkingsformål og enda færre som deler tidsriktige sekvenser for bruk til overvåking. FHI har likevel pekt på Storbritannia, Sør-Afrika, Irland, Nederland, Østerrike, Portugal og Brasil som land med erkjent høy forekomst av muterte virus.

Helsedirektoratet deler Folkehelseinstituttets vurdering av at en må anta at det er risiko for at varianter sirkulerer i flere land og at disse kan være en like stor trussel for spredning i Norge.

Vår vurdering er at strenge innreiseregler er svært viktig for innreisende fra alle land med karanteneplikt, for å hindre spredning i Norge. Det vises til innførte krav om å fremvise attest med negativt testresultat for SARS-CoV-2 ved innreise, plikt til å registrere seg i digitalt innreiseregister, plikt til å teste seg for SARS-CoV-2 på grensepasseringsstedet, plikt til dokumentasjon på egnet oppholdssted/karantenehotell og karanteneplikt ved innreise fra land omfattet av karanteneplikt. Det er videre sentralt for dette formålet at innreisende som tester positivt på antigen hurtigtest tatt ved grensepasseringsstedet følges opp med en PCR-prøve, slik at man kan sekvensere og ha oversikt over mulige varianter, også fra andre land som ikke har erkjent høy forekomst.

Videre vil vi understreke viktigheten av at innreisereglene og karanteneplikten etterleves og at det er fungerende systemer slik at kravene følges opp, kontrolleres og at brudd sanksjoneres. Vi viser bla. til vår besvarelse i oppdrag 298 om nasjonalt telefonsenter for oppfølging av innreisende, oppdrag 300 om bedre tilgang til informasjon i innreiseregisteret og MSIS og oppdrag 303 om obligatorisk testing på grensen. Vi skal i tillegg levere oppdrag 314, med frist senere i dag.

Vår vurdering i samråd med FHI er at når man må ta høyde for at virusvarianter kan finnes i flere land er det behov for å gjennomgå karantenerregelverket i covid-19-forskriften for å sikre at vilkårene for å få unntak fra innreisekarantene er tilstrekkelig strenge.

Vurdering av reisehyppighet til og fra Norge fra land med høy forekomst av de mer smittsomme virusvariantene, herunder relevans for evt særskilt regulering.

Ettersom en må ta høyde for at varianter kan være utbredt i flere land, er det her gjort en mer generell vurdering av reisehyppighet. Det er tatt utgangspunkt i informasjon fra digitalt innreiseregister (DSB). Informasjonen er beheftet med usikkerhet og er ufullstendig, men kan gi et inntrykk av mulig reisehyppighet.

Tall fra DSBs innreiseregisteret viser at det fra løsningen ble tatt i bruk og frem til 19.1 at det er registrert innreisende fra ca. 200 ulike land og ca. 120 000 innreisende. Det er imidlertid usikkerhet knyttet til tallene, bla. pga. begrensninger i hvor lenge dataene oppbevares og parallell papirbasert ordning. Tallene inkluderer trolig også reiser fram i tid som allerede er registrerte (fordi det kan gjøres 72 timer før avreise). Muligens har aktiviteten vært noe høyere pga. jul-nyttårsfeiring og arbeidsreisende.

Land med flest innreisende i gitte periode er: (utdrag)

Avreiseland	Totalt
Sverige	44097
Polen	28031
Litauen	8799
Danmark	5655
Storbritannia	3381
Tyskland	3315
Spania	2657
Finland	2649
Latvia	2581
Romania	2302
Frankrike	1741

Nederland	1497
Estland	1423
Italia	1286
Portugal	1102

Det kan nevnes at fra Brasil var det registrert 338, Sør-Afrika 83, Irland 160 og Østerrike 349 innreisende i denne perioden, ref. land nevnt i oppdraget.

Helsedirektoratet har ingen konkret oversikt over reisehyppighet til og fra Norge. I SMS varslingssystemet kan en få en oversikt over hvor mange norske sim-kort som er registrert i ulike land. Dette er dog ikke reelle tall, da teleoperatører i hele verden har ulike vilkår med norske teleoperatører.

Oversikt pr nå for enkelte land:

Land	Totalt
Storbritannia	2 495
Sør-Afrika	68
Irland	125
Brasil	346
Portugal	375
Østerrike	226

Det kan antas at en del av disse er nordmenn som på et tidspunkt vil returnere til Norge, men tallene er usikre.

I følge UD er det noen som har registrert seg frivillig gjennom ordningen reiseregistrering.no. Det knytter seg usikkerhet til informasjonen, først og fremst fordi det er frivillig, men også fordi noen reisende ikke avregistrerer seg når de er vel hjemme. Noen er også fastboende i utlandet.

At det pågår viss reiseaktivitet kan man lese av oppsatte flyankomster fra utlandet til norske flyplasser. Oslo lufthavn har flest ankomster, men også Torp (særsilt fa Baltikum og Polen), Bergen, Stavanger, Trondheim, Ålesund har oppsatte ankomst den nærmeste tiden. Mange ankomster fra land utenfra Europa kommer via mellomlandinger i eksempelvis Amsterdam og Frankfurt.

Dersom det ikke foreslås endringer bes det om en begrunnelse for hvorfor kun personer som har oppholdt seg i Storbritannia og Sør-Afrika skal reguleres særskilt.

Det foreslås endringer, se under.

Anbefaling og begrunnelse

Helsedirektoratet støtter FHIs vurdering av at de generelle smitteverntiltakene må være gode nok til at importsmitte fra alle land må holdes under kontroll. Det anbefales derfor at karantenerregelverket er strengt nok til å gjelde innreisende fra alle land, også land som har erkjent høy forekomst av mer smittsomme varianter. Det anbefales at særbestemmelsene for Storbritannia og Sør-Afrika i unntakene i §6 flg. som i dag er gjeldene i covid-19-forskriften fjernes, samtidig anbefales det at karantenerregelverket skjerpes generelt.

Vi anbefaler å oppdatere særbestemmelsen § 4b for innreisende i covid-19-forskriften med flere land, slik at det sikres PCR av innreisende fra disse landene. FHI har pekt på Storbritannia, Sør-Afrika, Irland, Nederland, Østerrike, Portugal og Brasil som land med erkjent høy forekomst av muterte virus.

Vi anbefaler at det i § 4d stilles krav om at positiv hurtigstest tatt på grensepasseringsstedet må følges opp med PCR-test, for å muliggjøre overvåking av mutasjoner ved hjelp av genetisk sekvensering hos innreisende også fra andre land enn de med erkjent høy forekomst. Dette er allerede en anbefaling i dag. Grunnet begrenset med ventetid på

flere grensesteder må en del følges opp med telefon og melding til kommunelegen i oppholdskommunen. Det kan innebære risiko for at det ikke blir tatt PCR av alle, men trolig tas det av de fleste.

Et krav om PCR-test av alle tilreisende i løpet av karantenetiden vil slik situasjonen nå ser ut kunne belaste test- og analysekapasiteten betydelig. Det er ikke kapasitet til obligatorisk PCR-test for alle innreisende ut fra dagens volum av innreisende, selv om dette er ønskelig. Vi viser videre til oppdrag 314.

Vår vurdering er at innreisende fra land med karanteneplikt uansett er omfattet av 10 dagers innreisekarantene, og at det skal skje på egnet oppholdssted uten nærkontakt med andre. Det er viktig at karanteneplikten etterleves og at det er systemer som muliggjør oppfølging, kontroll og ev. sanksjonering av brudd som nevnt innledningsvis. Man kan frivillig forkorte karantenen ved negativ PCR tatt på dag 7. dersom testkapasiteten tilsier det, slik besvart i oppdrag 304. Obligatorisk testing på grensen, med et krav om PCR-test ved positiv hurtigtest, vil bidra til å fange opp smitteførende personer på vei inn i landet.

Forslag til endringer i forskriften

I det følgende gjennomgås forslag til endringer i bestemmelsene i covid-19-forskriften om testing ved ankomst og unntak fra innreisekarantene, som på grunn av den nye smittesituasjonen bør endres. Forslag til endringer i forskriften er markert med overstrykninger og kursiv.

§ 4b og § 4d

FHI og Helsedirektoratets anbefalinger innebærer at særreguleringen om testing i § 4b utvides til å omfatte flere land. Videre fjernes krav om ny test tatt tidligst 7 døgn etter ankomst, jf. første ledd bokstav b. Det foreslås ikke at utvidelsen i § 4b får tilbakevirkende kraft, slik at det ikke er behov for presiseringer av krav om testing for de som har oppholdt seg i de nye landene i bestemmelsen en periode før ikraftsettelsesdatoen, slik som er gitt for Sør-Afrika i dagens bestemmelse.

For å sikre at man fremdeles kan helgenomsekvensere prøver for å avdekke muterte virusvarianter fra tilreisende fra andre land enn de som er nevnt i § 4b, anbefales det at det innføres et krav om at personer som tester positivt på hurtigtest tatt etter § 4d, skal ta en PCR-test i tillegg. PCR-test skal tas innen et døgn etter ankomst, og kan tas enten på teststasjonen på grensen, eller i kommunen der personen som har testet positivt skal gjennomføre isolasjon, jf. covid-19-forskriften § 7.

Vi har foreslått å ta inn krav om PCR-test for personer som har testet positivt med antigen hurtigtest i § 4d. En annen mulighet er å ta inn dette kravet i bestemmelsen om isolasjon i covid-19-forskriften § 7, ettersom denne bestemmelsen samler pliktene for personer som er bekreftet smittet. Vi understreker at dersom man tester positivt på antigen hurtigtest og deretter tester negativt på PCR-test, skal PCR-testen legges til grunn og kravet til isolasjon oppheves. Kravet til karantene etter § 4 bokstav a opprettholdes selv om denne PCR-testen er negativ.

Videre foreslår vi å endre både § 4b og § 4d slik at det er opphold i gitte land eller områder i løpet av de siste 10 døgnene før ankomst til Norge som er vilkåret for å teste seg, ikke i løpet av de siste 14 dagene som er gjeldende etter bestemmelsene i dag. Dette harmonerer bedre med kravet om innreisekarantene etter § 4 bokstav a.

Det foreslås følgende endringer i § 4b og § 4d:

§ 4b. Krav om testing for de som har oppholdt seg i Storbritannia eller Sør-Afrika mv.

Personer som har oppholdt seg i Storbritannia, ~~eller Sør-Afrika~~, *Irland, Nederland, Østerrike, Portugal eller Brasil* i løpet av de siste ~~10 4 dager~~ *10 dager* før ankomst til Norge og er tolv år eller eldre, skal teste seg for SARS-CoV-2 med testmetoden PCR ~~ved grenseovergangsstedet i Norge.~~ *og*

- a. ~~deretter tidligst 7 døgn etter ankomst til Norge, og resultatet må foreligge før karantenen avsluttes etter tidligst 10 døgn.~~

Første ledd gjelder ikke personer som har oppholdt seg i Sør-Afrika mellom 2. januar 2021 og 16. januar 2021. De skal så snart som mulig teste seg for SARS-CoV-2 med testmetoden PCR. Personen skal teste seg selv om vedkommende har testet seg før 16. januar 2021.

Personer omfattet av første og andre ledd skal kontakte kommunen eller testsenter for å få gjennomført testing. Personen skal opplyse om at testingen skyldes opphold i *et av landene nevnt i første ledd. Storbritannia eller Sør-Afrika.*

Testkravet gjelder ikke for personer som ved godkjent laboratoriemetode kan dokumentere at de i løpet av de siste seks månedene har gjennomgått covid-19.

Testkravet gjelder ikke for utlendinger som er nevnt i utlendingsforskriften § 1-4 eller § 1-5, og som kan fremvise diplomat- eller tjenestepass, eventuelt nasjonalt pass i kombinasjon med norsk ID-kort utstedt av Utenriksdepartementet, eller i kombinasjon med Schengen-oppholdskort for ambassadepersonell, sideakkrediterte diplomater og diplomatiske kurerer, jf. forskrift om innreiserestriksjoner for utlendinger av hensyn til folkehelsen § 3 bokstav f.

§ 4d. Krav om testing for de som har oppholdt seg i et område med karanteneplikt

Personer som har oppholdt seg i et område med karanteneplikt som fastsatt i vedlegg A i løpet av de siste ~~10 4 dager~~ *døgn* før ankomst til Norge, skal teste seg for SARS-CoV-2 ved grenseovergangsstedet i Norge. Testen skal være antigen hurtigtest eller PCR-test. *Ved positiv antigen hurtigtest skal personen ta PCR-test innen et døgn etter ankomst.*

Personer omfattet av første ledd som uten rimelig grunn ikke vil la seg teste og ikke frivillig forlater Norge, straffes med bøter, jf. § 19.

Første ledd gjelder ikke for:

- a. barn under 12 år,
- b. personer som ved godkjent laboratoriemetode kan dokumentere at de i løpet av de siste seks månedene har gjennomgått covid-19,
- c. personer som er unntatt fra karanteneplikt etter § 6a,
- d. personer som er unntatt fra karanteneplikt etter § 6b første og fjerde ledd,
- e. yrkessjåfører av langtransport og togpersonell etter § 6b femte ledd,
- f. personer som er strengt nødvendige for å kunne opprettholde forsvarlig drift av kritiske samfunnsfunksjoner eller ivareta befolkningens grunnleggende behov, jf. § 6e, dersom det ikke er praktisk mulig å gjennomføre testing,
- g. utlendinger som er nevnt i utlendingsforskriften § 1-4 eller § 1-5, og som kan fremvise diplomat- eller tjenestepass, eventuelt nasjonalt pass i kombinasjon med norsk ID-kort utstedt av Utenriksdepartementet, eller i kombinasjon med Schengen-oppholdskort for ambassadepersonell, sideakkrediterte diplomater og diplomatiske kurerer, jf. forskrift om innreiserestriksjoner for utlendinger av hensyn til folkehelsen § 3 bokstav f.
- h. flypersonell og togpersonell som er unntatt karanteneplikt etter § 6g

For personer som har oppholdt seg i Storbritannia, ~~eller Sør-Afrika,~~ *Irland, Nederland, Østerrike, Portugal eller Brasil* i løpet av de siste ~~10 4 dager~~ *døgn* før ankomst til Norge, gjelder § 4b.

Ved grensepassering ved Svinesund kan personer med fast bopel i Norge teste seg et annet sted enn på grenseovergangsstedet så snart som mulig og senest innen 24 timer, dersom ventetiden på test ved grenseovergangsstedet er over 1 time.

§ 4c

Helsedirektoratet viser til svar på oppdrag 304 om forkortet smittekarantene ved testing hvor det i punkt 2.3 ble vurdert om det skal være krav om PCR-test eller antigen hurtigtest når det gjelder test nr 2. PCR-test ble anbefalt som førstevalg for forkortning av karantenetid. Videre fremgikk det at antigen hurtigtest tatt på dag 8 etter eksponering eller innreise kan likestilles med PCR-test. Dette var begrunnet i at formålet er at flest mulig skal velge å teste seg ut av karantene fremfor å være i 10 dagers karantene.

Av vurderingen under punkt 2.3 fremgår det:

Helsedirektoratet er enig i FHIs vurdering. Forskriften bør stille krav om at dersom testen tas på dag 7, så må det være PCR. I områder med lang svartid eller dårlig testkapasitet kan antigen hurtigtester på dag 8 benyttes. Dette for at flest mulig skal velge å teste seg fremfor å sitte i 10 dager i karantene uten testing.

Vi ser at nå at vårt forslag til endring i § 4c ikke i tilstrekkelig grad regulerer PCR-test som hovedregel og at forslaget gir inntrykk av valgfrihet når det gjelder PCR-test og hurtigtest.

Et slikt skjønnsmessig unntak om å kunne bruke antigen hurtigtest i enkelte situasjoner anses vanskelig å håndheve, og vi mener derfor at det forskriftsmessig er mer hensiktsmessig med en klar regel om bruk av PCR-test for å teste seg ut av karantene. Et unntak vil kun omfatte en liten gruppe, og ettersom det kun er snakk om at man reduserer karantenetiden med et par dager, vil vi ikke anbefale et slikt unntak om bruk av antigen hurtigtest, av hensyn til behovet for klare og tydelige regler.

Vi understreker at mulighet til å forkorte karantene ved testing etter § 4c forutsetter at det er tilstrekkelig kapasitet til å gjennomføre denne typen tester. Test- og analysekapasiteten er under press. I likhet med FHI vil vi anbefale at ved begrenset test- og analysekapasitet, bør test for utbruddshåndtering prioriteres framfor test for å forkorte karantene. Vi viser til besvarelsen på oppdrag 304.

Vi foreslår dermed at § 4c får følgende ordlyd:

§ 4c. Forkortet karantene ved testing

Karantene etter § 4 kan forkortes dersom personen dokumenterer negativt testresultat i karantenetiden ved PCR-test som tidligst er tatt syv døgn etter ankomst eller syv døgn etter nærkontakten.

§ 5c

Helsedirektoratet og FHI anbefaler nå at det ikke gis særlige regler om bruk av om unntak fra karanteneplikt for tilreisende fra Storbritannia, Sør-Afrika eller andre land med erkjent høy forekomst av muterte virusvarianter. Vi anbefaler derfor at bestemmelsen i § 5c tas ut.

Det foreslås derfor følgende endringer i bestemmelsen:

~~§ 5c. Krav om karantene for de som har oppholdt seg i Storbritannia mv.~~

~~Personer som har oppholdt seg i Storbritannia i løpet av de siste 14 dagene før ankomst, er underlagt innreisekarantene etter § 4. Det samme gjelder personer som har oppholdt seg i Sør-Afrika de siste 14 dagene og ankommer Norge etter 15. januar 2021. Karantenekravet gjelder ikke for personer som ved godkjent laboratoriemetode kan dokumentere at de i løpet av de siste seks månedene har gjennomgått covid-19.~~

~~Unntakene fra innreisekarantene i § 6b første til fjerde ledd, § 6f, § 6g med unntak av første ledd første punktum, og § 6h gjelder ikke for personer omfattet av første ledd første punktum.~~

§ 6

Helsedirektoratet vil gjøre departementet oppmerksom på at bestemmelsen i § 6 kun viser til unntakene i § 6a til § 6e. Vi anbefaler at bestemmelsen endres slik at alle unntaksbestemmelsene nevnes her:

§ 6. Fellesregler for personer unntatt karanteneplikt

Personer som er unntatt fra karanteneplikt i medhold av § 6a til § 6eh, skal så langt som mulig, unngå nærkontakt med andre som de ikke bor sammen med.

Unntaket fra karanteneplikt opphører dersom personen utvikler akutt luftveisinfeksjon med feber, hoste eller tung pust eller vurderes av lege som mistenkt smittet av SARS-CoV-2.

§ 6b

Bestemmelsen i § 6b gir unntak fra innreisekarantene for pendlere som jevnlig ankommer Norge fra Sverige og Finland. Det er fremdeles behov for et slikt unntak, men av hensyn til risikoen for import av muterte virus, er det nødvendig å stramme inn unntaket. Dette gjøres ved å legge inn et krav i siste ledd, om at unntaket ikke kan brukes for personer som har oppholdt seg i et område med karanteneplikt utenfor Sverige og Finland 10 døgn før ankomst til Norge. Dette vil innebære at pendlere som har vært utenfor Sverige/Finland må returnere til hjemlandet 10 døgn før de kan benytte unntaket.

Dette vil innebære en noe strengere regel for pendlere som benytter unntaket i § 6b enn for personer som gjennomfører innreisekarantene i Norge, ettersom de som gjennomfører innreisekarantene i Norge har anledning til å teste seg ut etter sju døgn, jf. § 4c. Vi vil likevel foreslå dette med bakgrunn i risikoen for at muterte varianter av viruset nå befinner seg i flere land, og at det derfor er behov for innstramning av innreisekarantene-reglene.

Helsedirektoratet vil også påpeke at ettersom bestemmelsen er utvidet til å gjelde personer som ankommer mer enn en gang i løpet av en periode på 15 dager, så er unntaket blitt relativt vidt. Utvidelsen innebærer at unntaket nå også omfatter reisende som krysser grensen sjeldnere, helt ned til tre ganger i løpet av en måned. Smittesituasjonen i Sverige er bekymringsfull og vi vurderer at det ikke innebærer en stor ulempe å kreve negativ test før jobb for gruppen reisende som ikke krysser grensen ofte, men reiser sjeldnere til Norge i forbindelse med jobb.

Bestemmelsen har skapt store fortolkningsspørsmål, og endring av bestemmelsen bør derfor vurderes nøye, jf. vår besvarelse i oppdrag 264. Endringer bør også sees i sammenheng med vår leveranse i oppdrag 301 om personer som bor i Norge, og som pendler over grensen for å jobbe og gå på skole i Sverige/Finland. Grunnet kort tidsfrist, har vi ikke hatt anledning til å foreslå endringer i bestemmelsen på dette punktet nå.

Vi understreker at vurderingene som er gjort i oppdrag 301 fremdeles står seg i den nye smittesituasjonen, men vi anser at det er behov for et tilsvarende unntak som nevnt i § 6b andre ledd, slik at helsepersonell som jobber både i norsk og i finsk/svensk helsetjeneste ikke kan benytte det nye foreslåtte unntaket. Se forslag til bestemmelse i § 6XX i svar på oppdrag 301 punkt 5.

Det foreslås følgende endringer i bestemmelsen:

§ 6b. Unntak fra innreisekarantene for visse arbeids- og oppdragstakere

De som mer enn én gang i løpet av en periode på 15 dager ankommer Norge fra områder i Sverige eller Finland med karanteneplikt etter vedlegg A, som ledd i reise mellom arbeidssted og bosted, er unntatt fra innreisekarantene i arbeidstiden dersom de i Norge testes for SARS-CoV-2 minst

- a. hver sjuende dag, eller

- b. første dag de ankommer Norge, og deretter hver sjuende dag, dersom det er mer enn sju døgn siden de sist ble testet i Norge for SARS-CoV-2.

Første ledd gjelder ikke for helsepersonell som samtidig jobber i svensk eller finsk helse- og omsorgstjeneste.

Bruk av unntaket i første ledd organiseres, gjennomføres og finansieres av arbeids- eller oppdragsgiveren i Norge.

Elever på videregående skole og studenter som dagpendler mellom Norge og Sverige eller Norge og Finland fra områder med karanteneplikt etter vedlegg A, er unntatt fra innreisekarantene i skole- eller studietiden og under reise til og fra bosted og skole- eller studiested, dersom de oppfyller kravene til testregime i første ledd. Elever i grunnskolen som pendler til Norge og bor på internat er unntatt fra innreisekarantene i tiden de går på skole og bor på internat, dersom de oppfyller kravene til testregime i første ledd. Utdanningsinstitusjonen eller skoleeieren i Norge er ansvarlig for organisering og finansiering av testingen.

Yrkessjåfører av langtransport og togpersonell som ikke arbeider på godstog, som ankommer Norge fra områder med karanteneplikt etter vedlegg A, er unntatt fra innreisekarantene ved kryssing av Norges grense i arbeidstiden. På fritiden gjelder innreisekarantene.

Yrkessjåfører i langtransport og togpersonell kan gjennomføre karantenen i fritiden i enerom i kjøretøyet eller toget som er egnet for overnatting.

Første til fjerde ledd gjelder ikke personer som ~~etter opphold i Storbritannia eller Sør-Afrika skal være i innreisekarantene, jf. § 5c~~ har oppholdt seg i et annet område med karanteneplikt som fastsatt i vedlegg A enn Sverige og Finland i løpet av de siste 10 døgnene før ankomst til Norge.

§ 6c

Etter § 6c kan personer som er bosatt i EØS og Sveits, få unntak fra innreisekarantene i arbeidstiden etter negativt testresultat på en PCR-test tatt etter ankomst til Norge. Det er i dag ikke krav om å vente med å ta test til det er tre døgn siden man ankom Norge, men Helsedirektoratet og FHI anbefaler at dette nå innføres. Bestemmelsen i § 6c må derfor endres.

Bestemmelsen i § 6c er lite praktisk i dagens smittesituasjon, ettersom de fleste landene rundt oss anses om områder med særlig høyt smittetivå, jf. vedlegg B. Vi anbefaler likevel at bestemmelsen endres nå, slik at den harmonerer med de øvrige endringene i karantenebestemmelsene.

Vi vil videre vise til tidligere henvendelse til departementet, der vi stiller spørsmål om betydningen av ordlyden i § 6c. Spørsmålet er om det er tilstrekkelig for å benytte § 6c at personen er "bosatt" i EØS/Sveits.

Ordlyden i første ledd tilsier at det er tilstrekkelig at personen er "bosatt" i EØS eller Sveits og kommer til Norge for å utføre arbeid eller oppdrag. Ordlyden presiserer ikke hvor personen skal ankomme fra. Dette kan tilsi at det ikke er et vilkår at personen ankommer fra EØS eller Sveits. Hvis bestemmelsen skal forstås etter sin ordlyd vil det bety at en person som er bosatt på Island og som ankommer Norge fra tredjeland som for eksempel USA, kan få unntak etter § 6c.

Ifølge siste ledd gjelder unntaket også for personer som er "bosatt i Norge og som returnerer fra arbeid eller oppdrag utført i EØS eller Sveits". Siste ledd stiller dermed som vilkår at du er bosatt i Norge og returnerer fra EØS eller Sveits. Vi antar at hensikten ikke har vært å gi et videre unntak til personer bosatt i EØS-land/Sveits utenfor Norge. Utformingen av siste ledd kan dermed tilsi at første ledd også skal forstås slik at personen både må være bosatt i og ankommer fra EØS eller Sveits.

Vi merker oss at den tidligere ordlyden i § 6 åttende ledd første punktum var "Personer som er bosatt i og ankommer fra Schengen- og EØS-områdene til Norge for å utføre arbeid eller oppdrag". Vi er usikre på om det var tilsiktet at

"ankommer fra" ikke ble videreført i nye § 6 c. På [regjeringen.no](https://www.regjeringen.no) under spørsmålet "Hva går unntaket om testing av arbeidsreisende fra EØS og Sveits ut på?" fremstår det som at departementet legger til grunn at personen både må "ankomme" fra og være "bosatt".

Hvis § 6 c skal forstås slik at det både er et vilkår at personen er "bosatt" i og "ankommer fra" EØS og Sveits, vil det være en fordel at dette fremgår av ordlyden. Vi har ikke satt inn dette kravet i våre forslag til forskriftsendringer, da vi ber departementet vurdere dette spørsmålet.

Vi anbefaler fortsatt at man ikke skal kunne benytte unntaket i § 6c dersom man i løpet av de siste 10 døgnene før man kommer til Norge har oppholdt seg i områder med særlig høyt smittenivå, jf. vedlegg B. Vi viser til svaret på oppdrag 264, der vi trekker frem at dette vilkåret med fordel kunne vært tydeliggjort innledningsvis i bestemmelsen.

Vi vil også vise til at vi tidligere har spilt inn spørsmål til departementet om hvilken konsekvens det får at vedlegg B ikke omtaler tredjeland. Vedlegg A har en avsluttende kolonne hvor det fremgår av "Øvrige land utenfor EØS- og Schengenområdet, herunder Storbritannia" er karantenepliktige. Vedlegg B har ikke tilsvarende kolonne. Vedlegg B gir kun en oversikt over "land og områder i EØS og Sveits som ikke skal omfattes av karanteneunntak etter forskriften § 6c". Det betyr at vilkåret i § 6 c bokstav d "ikke i løpet av de siste 10 døgnene før de kommer til Norge har oppholdt seg i områder med særlig høyt smittenivå, jf. vedlegg B" kan innebære at personer som har oppholdt seg i tredjeland som for eksempel USA kan bruke testregimet i § 6 c. Som et eksempel kan det vises til følgende: En person bosatt på Island (ikke et område med særlig høyt smittenivå, jf. vedlegg B), ankommer Norge fra Island, men har i løpet av de 10 siste døgnene også oppholdt seg i India. India står ikke på vedlegg B, og Island er ikke på vedlegg B. Dette vil tilsi at personen kan få unntak fra innreisekarantene ved testing etter § 6 c.

For øvrig anser Helsedirektoratet og FHI at det ikke vil være nødvendig med krav om at personene som skal unntas etter § 6c testes hver tredje dag, jf. bokstav b. Under forutsetning av at bokstav a nå endres, slik at det kreves test tre døgn etter ankomst til Norge, og det er krav om å teste seg ved ankomst, jf. § 4b og § 4d, og det er innført mulighet for å teste seg ut av karantene etter sju døgn, jf. § 4c, mener vi dette vil være tilstrekkelig testing av denne gruppen.

Vi anbefaler følgende endringer i § 6c:

§ 6c. Unntak fra innreisekarantene for arbeidsreisende ved testing

Personer som er bosatt i EØS eller Sveits og som kommer til Norge for å utføre arbeid eller oppdrag, er unntatt fra innreisekarantene i arbeidstiden dersom de

- a. har testet negativt for SARS-CoV-2 med PCR-test tatt 3 døgn etter ankomst til Norge
- ~~b. testes hver tredje dag i 10 døgn etter ankomst til Norge~~
- c. har opphold på enerom i de ti første døgnene i Norge
- d. ikke i løpet av de siste 10 døgnene før de kommer til Norge har oppholdt seg i områder med særlig høyt smittenivå, jf. vedlegg B.

Bruk av unntaket i første ledd organiseres, gjennomføres og finansieres av arbeids- eller oppdragsgiveren i Norge.

Ved positiv test skal personen i isolering, jf. § 7, og arbeids- eller oppdragsgiver skal varsle kommunen.

Unntaket gjelder også personer som er bosatt i Norge og som returnerer fra arbeid eller oppdrag utført i EØS eller Sveits. Første ledd bokstav c gjelder likevel ikke.

§ 6d

Helsedirektoratet og FHI anbefaler nå at det innføres krav om testing for å få unntak fra karanteneplikt etter § 6d for alle over 12 år. Dette vil innebære en innstramming i regelverket både når det gjelder foreldres mulighet til å ha

samvær med barn på tvers av grensene, og for personer som er invitert av norske statlig myndigheter. Spørsmålet i det følgende er om dette vil være forholdsmessig.

De grunnleggende kravene til smitteverntiltak fremgår av smittevernloven § 1-5. Kravene skal vurderes ved iverksettelse av smitteverntiltak, og utgjør begrensninger i tillegg til vilkårene som følger av den enkelte bestemmelse i loven. Et tiltak som iverksettes skal være basert på en klar medisinskfaglig begrunnelse og fremstå tjenlig etter en helhetsvurdering. Tiltaket skal i tillegg være nødvendig av hensyn til smittevernet. I forarbeidene² er det vist til at dette innebærer at tiltaket blant annet må være egnet til å forebygge eller hindre smittespredning av den aktuelle sykdommen.

Som vi også har vist til i tidligere oppdrag så er det vurdert at tiltak i form av innreisekarantene og testing oppfyller de grunnleggende kravene til smitteverntiltak etter smittevernloven.

Smittevernloven forutsetter imidlertid en løpende justering av tiltakene etter hvert som situasjonen utvikler seg for å sikre at de grunnleggende kravene er oppfylt. Bestemmelsen inneholder blant annet krav til det gjøres en proporsjonalitetsvurdering av tiltak etter loven, slik det er forutsatt i flere relevante menneskerettigheter.

Etter vår vurdering er det ikke tvilsomt at reglene om innreisekarantene for enkelte persongrupper er mer belastende enn for andre. For gruppen foreldre og barn som er avhengig av å krysse Norges grenser for å kunne ha samvær, vil en innstramming i regelverket innebære en ulempe ved at karanteneplikten kan bli til hinder for å få gjennomført samværet. Hensynet til barnets beste og barnets rett til samvær med sine foreldre tilsier at barn bør kunne ha samvær med foreldrene sine uten begrensninger.

Tiltak etter smittevernloven skal kunne gjennomføres uten å påføre stor ulempe eller skade og uten urimelig krenkelse av enkeltpersoners integritet. Det følger også av forarbeidene³ at ved valg av smitteverntiltak skal det tiltaket som er minst inngripende, men samtidig er tilstrekkelig effektivt, fortrinnsvis velges.

FHI påpeker at den økte risikoen som nå er oppstått ved at mer smittsomme varianter raskt er blitt vanligere gjør det imidlertid nødvendig med slike innstramminger for å forhindre/bremse import av nye kjente og ukjente muterte stammer. Helsedirektoratet vil understreke at det etter en smittevernlig vurdering, ikke er noe mindre risiko knyttet til innreisende som omfattes av unntaket i § 6d.

I og med at smittesituasjonen nå har endret karakter, og at risikoen for import av muterte varianter av viruset er høy, vurderer vi nå, i likhet med FHI, at det må anses som et forholdsmessig tiltak å kreve testing av personer som skal benytte seg av unntaket fra innreisekarantene i § 6d. Det bør innføres krav om test 3 døgn etter ankomst for å få unntak fra karantene i arbeidstiden eller skoletiden, og ellers vises det til muligheten til å teste seg ut av karantene i § 4c sju døgn etter ankomst. Barn under 12 år bør likevel unntas fra krav om testing, og disse gis dermed fullt unntak fra karantene fra ankomsttidspunktet. Det presiseres også at samvær kan gjennomføres uavhengig av om foreldrene eller barnet er i karantene i påvente av negativ test tre døgn etter ankomst.

Etter en smittevernlig vurdering, bør derfor både de som krysser Norges grenser i forbindelse med gjennomføring av avtalt eller fastsatt samvær eller delt bosted for barn, og de som norske statlige myndigheter har invitert av utenrikspolitiske grunner, testes for å unntas fra innreisekarantene. Helsedirektoratet har ikke vurdert forholdet til eventuelle internasjonale forpliktelser som kan være til hinder for at slik testing kan gjennomføres.

Det foreslås følgende endringer i § 6d:

§ 6d. Særskilt unntak fra innreisekarantene

² Prop 130 L (2019-2020) punkt 4.2.2

³ NOU 1990:2 s. 108

Følgende personer er unntatt fra innreisekarantene i ~~både arbeidstiden og skoletiden~~, når de har testet negativt for SARS-CoV-2 med testmetoden PCR, med test tatt tidligst tre døgn etter ankomst ~~og fritiden~~:

- a. de som krysser Norges grenser i forbindelse med gjennomføring av avtalt eller fastsatt samvær mellom foreldre og barn eller delt bosted for barn etter barnelova og barnevernloven.
- b. de som norske statlige myndigheter har invitert av utenrikspolitisk viktige grunner.

Samvær med barn etter første ledd bokstav a kan gjennomføres uavhengig av karantenekravet.

Barn under 12 år er unntatt fra karantene uten teste seg etter første ledd.

~~Første ledd bokstav a gjelder ikke personer som etter opphold i Storbritannia eller Sør-Afrika skal være i innreisekarantene, jf. § 5c.~~

~~Personer omfattet av andre ledd, og som krysser Norges grenser i forbindelse med gjennomføring av avtalt eller fastsatt samvær mellom foreldre og barn eller delt bosted for barn etter barnelova og barnevernloven og personer som norske statlige myndigheter har invitert av utenrikspolitisk viktige grunner er underlagt innreisekarantene~~

- ~~a. i arbeidstiden og fritiden frem til negativt resultat av test tatt tidligst dag 3 etter ankomst til Norge~~
- ~~b. i fritiden frem til negativt resultat av test tatt tidligst dag 7 etter ankomst til Norge.~~

~~Samværet med barn kan gjennomføres uavhengig av karantenekravet.~~

§ 6e

Smittesituasjonen har gjort at svært få tilreisende arbeidstakere nå kan benytte unntaket i § 6c. Dette har medført økt press på bestemmelsen i § 6e, og FHI erfarer at bestemmelsen benyttes i større utstrekning enn det er grunnlag for. Så lenge smittesituasjonen er som nå, mener vi det kan være nødvendig å legge inn et konkret testkrav i § 6e, som likevel åpner for at unntaket kan benyttes i helt akutte situasjoner der man ikke kan vente på PCR-testsvar før man går i arbeid. Vi viser også til besvarelsen på oppdrag 264, der vi også foreslo at det skulle avlegges negativ test før oppstart av arbeid ved bruk av dette unntaket.

Det foreligger allerede krav til at personer som skal benytte unntaket i § 6e testes "så snart det lar seg gjøre". Vi anbefaler nå at dette presiseres slik at hovedregelen for bruk av § 6e er at man har arbeidskarantene inntil man tester negativt på PCR-test tatt tidligst tre døgn etter ankomst til Norge, men slik at man får unntak fra karantene i arbeidstiden ved å ta antigen hurtigtest samme dag som arbeidet skal gjennomføres i akutte situasjoner hvor det ikke er tid til å vente på PCR-svar.

Videre anbefales det at særbestemmelsen i siste ledd for personer som har oppholdt seg i Storbritannia og Sør-Afrika fjernes.

Vi foreslår følgende endringer i bestemmelsen:

§ 6e. Særskilt unntak fra innreise- og smittekarantene for personell i kritiske samfunnsfunksjoner

Personer som er strengt nødvendige for å kunne opprettholde forsvarlig drift av kritiske samfunnsfunksjoner eller ivareta befolkningens grunnleggende behov, herunder personer som gjennomfører vare- og passasjertransport, er unntatt fra karantene i arbeidstiden.

Unntaket i første ledd kan kun benyttes i tilfeller hvor det er strengt nødvendig for å sikre forsvarlig drift av virksomheten og det ikke er tid til å avvente negativ test for SARS-CoV-2 eller mulighet til å bruke andre unntak i § 6a til § 6h før personen går i arbeid. Dersom unntaket i første ledd benyttes, skal personen testes *negativt* for SARS-CoV-2 med testmetode PCR før personen går i arbeid. *Testen skal tas tidligst tre døgn etter ankomst til Norge. I*

akutte situasjoner hvor det ikke er tid til å vente på PCR-svar, kan personen gå i arbeid etter å ha testet negativt med antigen hurtigtest samme dag som arbeidet skal gjennomføres. så snart det lar seg gjøre.

Unntak fra smittekarantene kan kun benyttes i tilfeller hvor det er nødvendig for å unngå fare for liv og helse.

Arbeids- eller oppdragsgiver plikter å planlegge driften av virksomheten slik at bruken av unntaket i første ledd i størst mulig grad unngås.

Personer omfattet av første ledd, som etter opphold i Storbritannia eller Sør-Afrika skal være i innreisekarantene, jf. § 5c, er kun unntatt fra karantene i arbeidstiden når det er nødvendig for å unngå fare for liv og helse, og først etter negativt resultat av test tatt tidligst dag 3 etter ankomst til Norge.

§ 6f

Dette unntaket er foreslått fjernet også i andre oppdrag, jf. svaret på oppdrag 286. Vi anbefaler fremdeles at dette unntaket tas ut av forskriften.

Subsidiært anbefaler vi at personer omfattet av unntaket illegges krav om at det må foreligge negativt svar på PCR-test tatt tidligst 3 døgn etter ankomst, før man unntas fra innreisekarantene i arbeidstiden.

~~§ 6f. Unntak fra innreisekarantene for arbeidsreisende ved testing i forbindelse med internasjonale idrettskonkurranser~~

~~Utøvere og støtteapparat som kommer til Norge for å delta i eller vende tilbake fra følgende internasjonale idrettskonkurranser, er unntatt fra innreisekarantene i arbeidstiden når de har testet negativt for SARS-CoV-2 etter ankomsten til Norge og de testes hver tredje dag i 10 døgn etter ankomst til Norge eller til de forlater landet:~~

- ~~a. — internasjonale landskamper og klubbturneringer på seniornivå i regi av UEFA som er underlagt UEFAs smittevernprotokoll «Return to play protocol».~~
- ~~b. — enkeltstående kamper på seniornivå i internasjonale klubbturneringer i regi av det europeiske håndballforbundet (EHF), og enkeltstående landskamper i håndball på seniornivå, som er underlagt Norges håndballforbunds smittevernprotokoll «International (single) matches / Covid-19 protocol / NORWAY / Version 1.0».~~

~~Ved positiv test skal personen i isolering, jf. § 7, og arbeids- eller oppdragsgiver skal varsle kommunen.~~

~~Denne bestemmelsen gjelder ikke personer som etter opphold i Storbritannia eller Sør-Afrika skal være i innreisekarantene, jf. § 5c.~~

§ 6g

Det anbefales ikke endringer i denne bestemmelsen nå, utover å fjerne siste ledd som gir særregulering for personer som har oppholdt seg i Storbritannia og Sør-Afrika.

Helsedirektoratet mener det kan være behov for å se bestemmelsen i sammenheng med § 6b femte ledd, som gir unntak fra karanteneplikt for yrkessjåfører og togpersonell som ikke arbeider på godstog. I lys av den nye smittesituasjonen med risiko for muterte virus, kan det være nødvendig å gjøre en ny vurdering av karantenereglene for personell som driver vare- og persontransport. Vi har ikke hatt anledning til å gjøre slike vurderinger i denne runden, ettersom dette krever at det også sees hen til internasjonalt regelverk på området. Det vises særlig til EU-kommisjonens rådsanbefaling av 22. desember 2020 samt oppdrag 277b.

Det foreslås følgende endringer i bestemmelsen:

§ 6g. Unntak fra innreisekarantene for flypersonell og togpersonell på godstog

Flypersonell og togpersonell på godstog, som starter arbeidet sitt i Norge og som reiser til et område med karanteneplikt etter vedlegg A, uten at vedkommende forlater flyet eller toget, er unntatt innreisekarantene i både arbeidstiden og fritiden i Norge. Dersom personellet forlater flyet eller toget i et område med karanteneplikt etter vedlegg A, er personellet unntatt fra innreisekarantene i både arbeidstiden og fritiden dersom de

- a. i Norge testes for SARS-CoV-2 i løpet av det første døgnet de ankommer Norge, og
- b. deretter testes hver sjuende dag, eller på døgn åtte, ni eller ti dersom det er åtte, ni eller ti døgn siden de sist ble testet i Norge for SARS-CoV-2.

Flypersonell og togpersonell på godstog, som ankommer Norge fra et område med karanteneplikt etter vedlegg A og ikke skal arbeide på innenriks flygninger eller innenriks togtransport, er unntatt innreisekarantene i arbeidstiden, men har innreisekarantene på fritiden.

~~Første ledd andre punktum og andre ledd gjelder ikke personer som etter opphold i Storbritannia eller Sør-Afrika skal være i innreisekarantene, jf. § 5c~~

§ 6h

Bestemmelsen har allerede krav om testing tre døgn etter ankomst, jf. første ledd bokstav b. Det foreslås å presisere at testen tatt tre døgn etter ankomst skal være PCR-test, og videre foreslås det å fjerne særreguleringen av personer som har oppholdt seg i Storbritannia og Sør-Afrika i siste ledd:

§ 6h. Unntak for arbeidstakere som ankommer Norge for å tiltre arbeid på fartøy i norsk havn

Personer som ankommer for å tiltre arbeid på fartøy i norsk havn skal i innreisekarantene både i arbeidstiden og i fritiden inntil de

- a. har testet negativt for SARS-CoV-2 på test tatt i løpet av det første døgnet etter ankomst til Norge, og
- b. har testet negativt for SARS-CoV-2 på med PCR-test tatt tidligst tre døgn etter ankomst til Norge.

Arbeidstakeren skal deretter være i innreisekarantene på fritiden. Karantene om bord på fartøyet kan kun gjennomføres på enelugar.

Arbeids- eller oppdragsgiver er ansvarlig for organisering, gjennomføring og finansiering av test i Norge.

Kravet i første ledd bokstav b gjelder ikke for arbeidstaker på vei til fartøy som skal forlate norsk havn innen tre døgn etter arbeidstakerens ankomst til Norge, og som ikke skal anløpe norsk havn innen 10 døgn etter avreise.

Ved positiv test skal personen i isolering, jf. § 7, og arbeids- eller oppdragsgiver skal varsle kommunen der personen oppholder seg, eller sist oppholdt seg dersom skipet har forlatt havnen.

Denne bestemmelsen gjelder ikke for kystcruise, skip i passasjertrafikk eller fartøy i opplag.

~~Denne bestemmelsen gjelder ikke personer som etter opphold i Storbritannia eller Sør-Afrika skal være i innreisekarantene, jf. § 5c~~

Del II

HOD ber om at Helsedirektoratet i samråd med FHI gir en løpende vurdering av deltakerne i militærøvelsen mht virusmutasjoner- om flere land skal ha restriksjoner. Dette er et løpende oppdrag så lenge øvelsen pågår.

Vi viser til FHIs bevarelse. Ettersom en må anta at det er risiko for at varianter sirkulerer i flere land som kan være en like stor trussel for spredning i Norge, er det vår oppfatning at man må holde gruppene så små som mulig, fortrinnsvis ned mot grupper på 5 (slik også besvart i tidligere oppdrag, bla. tillegg til 264). Vi erfarer at Forsvaret har klart å holde karantene i grupper på hhv. 10 og 5.

Forslag til forskriftsendringer:

Vi anbefaler at særreguleringen for gruppestørrelser for personer som har oppholdt seg i Storbritannia eller Sør-Afrika tas ut. Videre ber vi departementet vurdere, eventuelt i samarbeid med Forsvarsdepartementet, om forskriftsteksten også bør endres slik at gruppestørrelsene reduseres, eventuelt at det kun fremgår av bestemmelsen at innreisekarantene skal gjennomføres i så små grupper som mulig.

§ 6i. Særlige regler om innreisekarantene for militært personell

Utenlandsk militær avdeling som ankommer Norge for trening, øving eller operasjon godkjent av Forsvarsdepartementet, kan gjennomføre innreisekarantene i garnison, militærleir, teltleir, i felt eller lignende. Innreisekarantene kan gjennomføres i så små grupper som mulig og inntil 40 personer som er fysisk adskilt fra øvrige grupper, norske avdelinger og sivilbefolkningen. ~~Personer som har oppholdt seg i Storbritannia eller Sør-Afrika i løpet av de siste 14 dagene kan likevel ikke gjennomføre innreisekarantene i grupper på flere enn 5 personer.~~ Karanteneordningen skal godkjennes av Forsvarets Sanitet.

COVID-19
Oppdrag fra HOD nr. 310
3. revisjon

20. Januar 2021

Oppdrag nr. 310 til Helsedirektoratet – mutert virus

Del I

HOD viser til svar fra Helsedirektoratet og Folkehelseinstituttet på tilleggsoppdrag 264 den 14. januar 2021 vedrørende særskilte tiltak om strengere testregime og karanteneregler rettet mot personer som har oppholdt seg i Sør-Afrika og andre land der spredningen av de mer smittsomme virusvariantene er høy.

HOD ber på nytt om en vurdering og begrunnelse for om forslaget om å skjerpe reglene også bør gjelde for personer som har oppholdt seg i andre land enn Storbritannia og Sør-Afrika i løpet av de siste 14 dagene før ankomst til Norge. Det vises til at bl.a. UK, Nederland og Finland har særlige tiltak rettet mot personer som har hatt opphold i for eksempel Irland, Portugal, Brasil. Videre synes Østerrike å ha en høy forekomst av mutert virusvariant.

Det bes særskilt om:

- at det gis en oversikt over land som anses å ha en særlig høy forekomst av de mer smittsomme variantene av viruset.*
- en vurdering av reisehyppighet til og fra Norge fra land med høy forekomst av de mer smittsomme virusvariantene, herunder relevans for evt særskilt regulering.*
- dersom det ikke foreslås endringer bes det om en begrunnelse for hvorfor kun personer som har oppholdt seg i Storbritannia og Sør-Afrika skal reguleres særskilt.*
- dersom det foreslås endringer bes det om utkast til eventuelle endringer i forskriften.*

Del II

HOD ber om at Helsedirektoratet i samråd med FHI gir en løpende vurdering av deltakerne i militærøvelsen mht virusmutasjoner- om flere land skal ha restriksjoner. Dette er et løpende oppdrag så lenge øvelsen pågår.

Frist: onsdag 20. januar 2021

Kontaktperson i HOD: Tjaarke Hopen, tel: 48 00 32 20

Folkehelseinstituttets vurdering

Oppdrag mottatt den 19.01.2021 med frist til Hdir 20.01.2021 kl 09.00. Den korte tidsfristen gjør at noen av punktene ikke kan besvares med høy detaljeringsgrad, og noe av teksten er på engelsk.

Oppsummering.

I flere land ser man nå at epidemien eskalerer pga mer smittsomme, muterte virusvarianter. Dette foreløpig rapportert i enkelte land som Storbritannia, Sør-Afrika, Irland, og Nederland. FHI er bekymret for at dette også kan skje i Norge.

Det må imidlertid tas høyde for at slike varianter kan være utbredt også i land som ikke selv har rapportert det, da det kun er et fåtall land som helgenomsekvenserer virus for overvåkingsformål og enda færre som deler tidsriktige sekvenser for bruk til overvåking.

Man bør i stedet satse på et sikkert nok system for alle tilreisende til Norge fra karantenepliktige land, både med hensyn til regler om testing og karantene, og forståelsen og etterlevelsen av disse. Dersom dette ikke lar seg gjøre, blir neste skritt å vurdere restriksjoner i innreise (oppdrag 314 og 316).

FHI foreslår derfor at man i hovedsak forholder seg til alle innreisende slik som man i dag forholder seg til innreisende fra Storbritannia og Sør-Afrika. Dette innebærer at vi mener at de særbestemmelsene som i dag gjelder for innreisende fra Storbritannia og Sør-Afrika med hensyn til unntak fra karantene (særlig i § 6 d, § 6 e, § 6 f og § 6 i) bør gjøres gjeldende for innreisende fra alle land.

Det bør, så langt testkapasiteten tillater det, tilstrebes at man tar en PCR test av alle tilreisende i løpet av karantenetida.

Det bør være et krav at innreisende fra land med erkjent høy forekomst av muterte virus, det vil si Storbritannia, Sør-Afrika, Irland, Nederland, Østerrike, Portugal og Brasil testes minst en gang med PCR. Vi foreslår at dette gjøres ved grensepassering for å være sikker på at man når alle, helst kombinert med antigenest for rask avklaring.

Videre bør det være et krav at alle positive svar på antigen hurtigstest tatt ved grensepassering bekreftes av PCR innen ett døgn.

Del I

Generelt om mutasjoner i SARS-CoV-2

SARS-CoV-2 er et RNA-virus som koder for blant annet 4 strukturelle proteiner; spike (S) protein, envelope (E) protein, membran (M) protein og nukleokapsid (N) protein. I likhet med andre

koronavirus muterer SARS-CoV-2 over tid og danner ulike virusvarianter. Siden SARS-CoV-2 viruset trolig bare har sirkulert i mennesker i litt over ett år er det naturlig at viruset endrer seg for å tilpasse seg best mulig mennesker. De fleste mutasjonene endrer ikke virusets egenskaper, men mutasjoner som gjør viruset mer tilpasningsdyktig vil få et fortrinn og dermed kunne bli dominerende.

Det er en særlig bekymring for virusmutasjoner som oppstår i overflateproteinet "spike", S-proteinet, og spesielt i det reseptorbindende setet (RBD). RBD er den delen av S-proteinet som binder seg til ACE2-reseptoren som viruset bruker for å komme seg inn i celler i kroppen. Endringer som fører til økt binding til reseptoren kan gjøre viruset mer smittomt. I tillegg vil endringer i antigen bindende seter være avgjørende for om viruset kan unnsnippe immunitet fra tidligere infeksjon eller vaksinasjon. Hittil har sirkulerende SARS-CoV-2 virus vist seg å mutere mindre enn f.eks influensavirus (influensa har dobbelt så høy mutasjonsrate), og tilegner seg i gjennomsnitt 1-2 mutasjoner per måned.

Vurdering:

I flere land ser man nå at epidemien eskalerer pga mer smittsomme, muterte virusvarianter. FHI er bekymret for at dette også kan skje i Norge.

Det må forventes at det fortløpende kommer rapporter om nye muterte varianter. Det er kun et fåtall land som helgenomsekvenserer virus for overvåkingsformål og enda færre som deler tidsriktige sekvenser for bruk til overvåking. Et fåtall land står for mesteparten av de sekvenser som danner grunnlag for overvåkingen. Norge er ett av de land som sekvenserer en større andel av de positive prøvene (tredjeplass i Europa) og som tidsriktig deler sekvenser internasjonalt.

Vi må derfor regne med at det sirkulerer slike varianter i land som ikke har en fullgod overvåking av virus, og at disse kan være en like stor trussel for spredning i Norge som de hittil kjente varianter.

De generelle smitteverntiltakene må derfor være gode nok til at importsmitte fra alle land holdes under kontroll. Påbud om grensetesting, innreiseregistrering, innskjerping av rutiner for kontroll av testregimet og etterlevelse av innreisekarantene er alle tiltak som sammen reduserer risiko for videre innenlands smitte av importerte virusstammer. Det er nå innført obligatorisk testing ved innreise fra karantenepliktige land.

FHI anbefaler at innstramminger som er gjort i covid-19 forskriftens § 6 for innreisende fra Sør-Afrika og Storbritannia, også bør gjøres gjeldende for innreisende fra *alle* land. FHI vurderer det som en sikrere og mer gjennomførbar løsning at disse tiltakene innføres for innreisende fra alle land, enn på usikkert grunnlag å prøve å komplementere listen over land som skal sær-reguleres. Særlig anbefaler vi at de ordninger som i dag gjelder innreisende fra Storbritannia og Sør-Afrika i § 6 d om samvær med barn, § 6 e om personer i samfunnskritiske funksjoner, § 6 f om idrettskonkurranser og § 6 i om militært personell, også gjøres gjeldende for innreisende fra andre land. I praksis betyr det at så godt som alle som unntas fra innreisekarantene minst skal ha en negativ PCR på dag 3 for å kunne gå på jobb, og at alle skal ha et egnet karantenested. Personer som i dag unntas for enkelt dager, bør ha negativ test (PCR eller antigen) tatt samme dag.

Dette vil medføre økte karantenebelastning for noen grupper, inkludert de som skal ha samvær med barn og personer som er invitert av myndighetene. Den økte risikoen som nå er oppstått ved at mer smittsomme varianter raskt er blitt vanligere gjør det imidlertid nødvendig med slike innstramminger for å forhindre/bremse import av nye kjente og ukjente muterte stammer.

PCR har betydelig høyere sensitivitet enn antigenhurtigtest, særlig for personer som ikke har utviklet symptomer, og er derfor foretrukket testmetode. Siden hurtigtesten ikke sendes inn til laboratoriet,

er det kun PCR-testen som gir mulighet for videre genetisk undersøkelse av positive prøver. Den genetiske overvåkingen er den eneste muligheten for å påvise nye mutasjoner, altså de mer smittsomme variantene av SARS- CoV2- viruset.

Det må derfor tas PCR-test innen ett døgn av de som har positiv antigen hurtigtest ved grensa for å kunne gjøre genetisk sekvensering av disse.

I tillegg bør det være et krav at innreisende fra land med erkjent høy forekomst av muterte virus, det vil si Storbritannia, Sør-Afrika, Irland, Nederland, Østerrike, Portugal og Brasil testes minst en gang med PCR. Vi foreslår at dette gjøres ved grensepassering for å være sikker på at man når alle, helst kombinert med antigen test for rask avklaring.

Oversikt over land som anses å ha en særlig høy forekomst av de mer smittsomme variantene av viruset

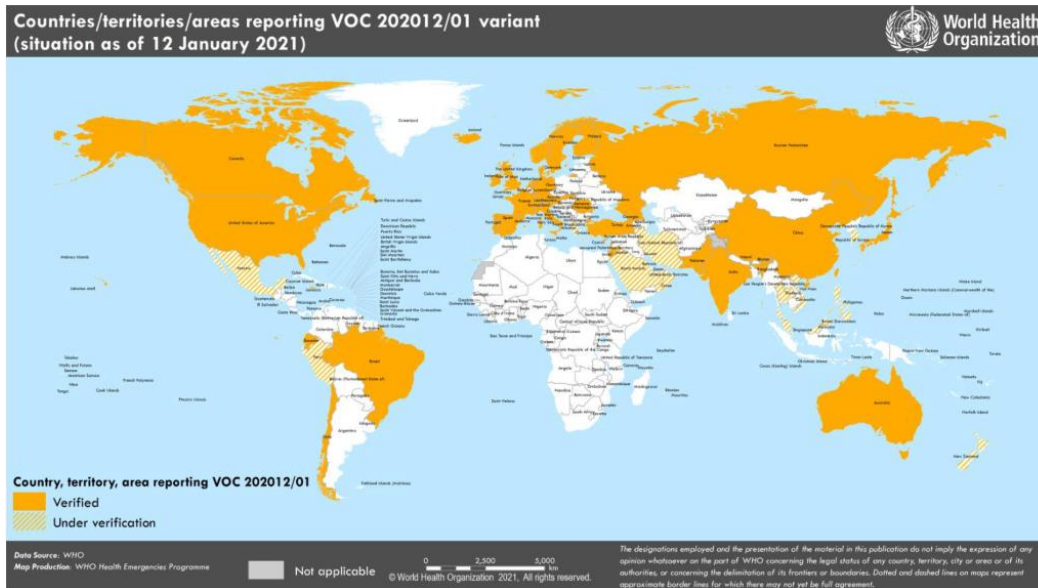
The absence of evidence is not evidence for absence

Many countries have not reported cases or reported only few cases of the newly identified variants of covid-19. However, we do not know the normal routines and capacity of countries with regards to sequencing and their ability to identify these new variants in routine practices. Therefore, the interpretation and risk assessment for countries that have not reports spread should be made carefully.

Variant B.1.1.7 (VOC 202012/01) UK

In the United Kingdom (UK), a new variant called B.1.1.7 has emerged with an unusually large number of mutations. This variant spreads more easily and quickly than other variants. Currently, there is no evidence that it causes more severe illness or increased risk of death. This variant was first detected in September 2020 and is now highly prevalent in London and southeast England. It has since been detected in over 50 countries around the world: including other EU/EEA countries (Belgium, Denmark, Finland, France, Germany, Iceland, Ireland, Italy, the Netherlands, Norway, Portugal, Spain and Sweden) and globally (Australia, Canada, Hong Kong SAR, India, Israel, Japan, Jordan, Lebanon, South Korea, Switzerland, Singapore, USA, Brazil, Chile, Ecuador, Jamaica, Mexico, Peru). Most of these countries have only reported few cases, but the routines regarding sequencing and the ability to identify these variants could play a large role in detection.

Below an overview of countries who reported community transmission.

UK

The new variant was first detected in Kent County in England in September and started spreading in November and is now the most common variant in England. As of 26 December, more than 3000 cases of the new virus were confirmed and had spread to South East and East regions in the UK, as well as the London area.

The proportion of positive cases with this variant has significantly increased over the last months; from less than 5% to over 70% of those tested (technical briefing PHE – data file available). Estimates also show that this variant is 50-74% more transmissible than preexisting variants of SARS-CoV-2.

Netherlands

B117 has been found in various geographical areas in the Netherlands, including at nursing homes, a hospital and an outbreak at a primary school in the Netherlands. At the primary school they tested 818 teachers, students, and families and revealed that nearly 15% (123 people,) were infected 1 month after the first case was identified at the school. The new variant was responsible for a large fraction of those cases. A large study to test as many people as possible in the school region has started; over 60 000 residents were asked to get tested. Potentially 1.5% of all cases and up to 5% of cases in outbreaks are this variant.

Denmark

An update from Denmark (Statens serum institut) on Sunday January 17, 2021 reviews the occurrence of the new variant. There is still a clear development and spread of this variant, with 283 confirmed cases between November 14 and January 11. The percentage of infected in week 2 is 8%. For comparison, in week 53 the percentage was 2,4% and 3,6% in week 1. 17.305 random samplings were sequenced in week 46 – 1, and B.1.1.7 constituted 1.1% of these samples. The virus is discovered in all regions of the country, and regions with highest occurrence changes from week to week. *Beregninger fra Statens Serum Institut (SSI) indikerer at den engelske Covid-19-virusmutasjonen kan utvikle seg voldsomt og forventes å ramme Danmark på det hardeste i midten av februar måned.*

Ireland

The new variant of covid-19 in the UK was detected on 23 December, resulting in a complete lock down from 30 December until 31 January 2021. The UK variant is being transmitted widely in the country and from 15 January they require a negative test from anyone arriving from Great Britain. It is estimated that this variant now accounts for 45% of all cases currently in the country.

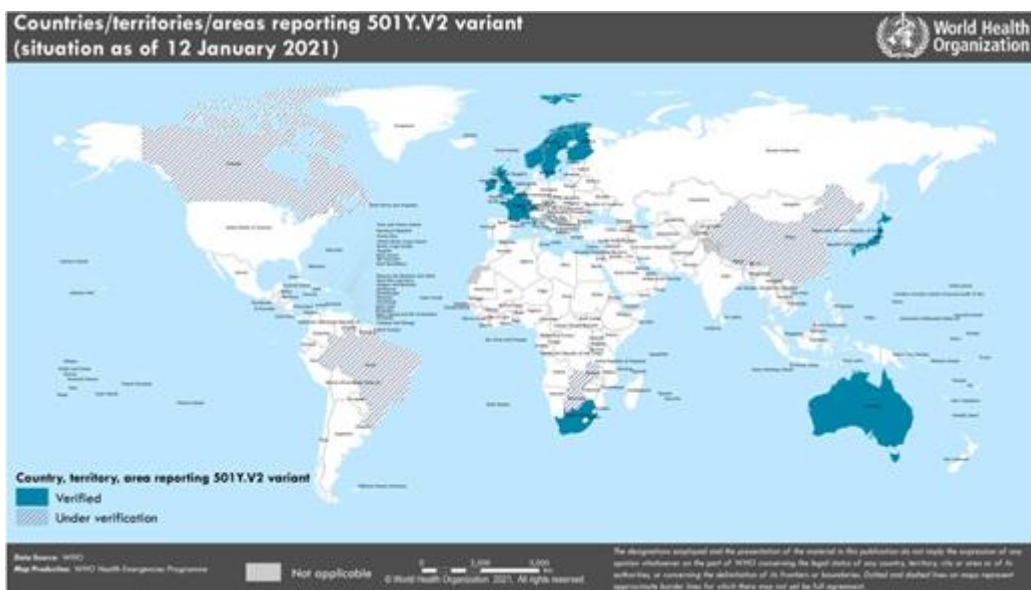
Austria

Det antas at ca 15 % av alle covid-19 tilfeller i Østerrike ser ut til å være fra virusmutasjonen B117. Nedstengningstiltakene blir videreført enda to uker fra 25. januar, der bekymring for en eksplosiv økning i smittetallene er en av faktorene for å videreføre nedstengningstiltakene.

Via EWRS er det også varslet om tilfeller av UK varianten i flere europeiske land, blant annet i Frankrike, Spania, Italia og Island, men det foreligger ikke fullstendige overiskter fra disse landene. Flere land rapporterer funn av denne varianten i reisende som kommer fra andre land enn UK.

Variant 501Y.V2 (South Africa)

In South Africa, another variant has emerged independently of the variant detected in the UK. This variant, originally detected in early October, shares some mutations with the variant detected in the UK. This variant has been detected in 20 countries, territories and areas across four of the six WHO regions. From preliminary and ongoing investigations in South Africa, modelling studies suggest that the 501Y.V2 variant is more transmissible than previously circulating lineages in South Africa. Moreover, while this new variant does not appear to cause more severe illness, the observed rapid increases in case numbers has placed health systems under additional pressure.

Variant P.1 (Brazil)

In Brazil, a variant called P.1 was identified in four travelers from Brazil during routine screening at Haneda airport outside Tokyo, Japan. This variant contains a set of additional mutations that may affect its ability to be recognized by antibodies. Researchers in Brazil have additionally reported the emergence of a similar variant also with a E484K mutation, which has likely evolved independently of the variant detected among Japanese travelers. The extent and public health significance of these new variants require further epidemiological and laboratory investigation. The health care system in

Brazil is under large burden from the spread of covid-19 and the outbreak is not under control. At this point there is little information available what role this new variant play.

Vurdering av reisehyppighet til og fra Norge fra land med høy forekomst av de mer smittsomme virusvariantene, herunder relevans for evt særskilt regulering.

FHI har ikke tilgang på slik informasjon. Vi har heller ikke klart å fremskaffe disse opplysningene innen den korte tidsfristen for dette oppdraget. Dette vil være data som kan etterlyses via andre departementer (UD) eller via Helsedirektoratet.

Noe data finnes her (side 31)

https://assets.simpleviewcms.com/simpleview/image/upload/v1/clients/norway/Key_figures_for_norwegian_tourism_2018_f9ac4f82-7b02-4fee-a67b-dcf98c4bd403.pdf

Rapporten er fra 2018, og pandemien har ført til betydelig endring i reisevaner til og fra Norge, så vi anser ikke dette som relevant data å vurdere.

Del II

HOD ber om at Helsedirektoratet i samråd med FHI gir en løpende vurdering av deltakerne i militærøvelsen mht virusmutasjoner- om flere land skal ha restriksjoner. Dette er et løpende oppdrag så lenge øvelsen pågår.

Oppsummering

Militært personell bør følge samme regler som andre innreisende, også med hensyn til egnet karantenested. Vi må anta at nye mutasjoner er vanlige også i land som ikke overvåker dette.

FHI foreslår primært at unntaket i § 6 i fjernes. Sekundært kan karantene gjennomføres i grupper på opptil fem (slik som for militært personell fra UK i dag), men da under forutsetning av at de ikke deler noen fasiliteter med andre enn egen gruppe. Dersom dette ikke er mulig, bør karantenehotell benyttes.

Bakgrunn for FHIs råd

Det bør i hovedsak gis samme råd for innreisende militære som for øvrige innreisende. Det vi si at også disse må ha et egnet karantenested for å unngå smitte i karantenetida. Hensikten med karantene er både å begrense smitte og å muliggjøre smittesporing. Som tidligere fremholdt er ikke innlosjering i store grupper som deler fasiliteter en løsning som ivaretar disse hensynene. Det ikke tilstrekkelig sikkert at bare personer fra land som har smitte fra *kjente* mutasjoner avkreves egnet karantenested, det må tas høyde for at disse mutasjonene også fore, kommer i land som ikke har slik oversikt.

FHI mener at dagens bestemmelse om karantene i grupper på opptil 40 ikke er smittevernmessig forsvarlig i dagens situasjon. Det står heller ikke i forhold til de strenge regler som ellers gjelder for karantenering. Til sammenligning kan ikke studenter som bor i studentbolig gjennomføre karantene i sitt eget hjem, de må bruke karantenehotell. Dette fordi de deler fasiliteter som kjøkken og dusj

med andre. Smittevernutrusselen som ligger i å gjennomføre karantene i store grupper er også påpekt i tidligere oppdrag 264, 272 og 274.

Et eksempel på smittevernutfordringene ved å gjennomføre karantene i store grupper er det pågående store utbruddet i militærleiren i Bardu kommune. Her har lokalt personell på både militær og sivil side samarbeidet godt og gjort sitt beste utfra de lokalene og ressursene de har til rådighet, men det er likevel tydelig at det er skjedd smitte i karantenetida. I møte med flere involverte i den britiske leiren kom det fram at gruppene som er i karantene sammen («kohortene») må dele fasiliteter fordi bygningsmassen ikke gir andre muligheter. Det er heller ikke slik at militærleiren er helt avsondret fra resten av samfunnet fordi det er lokalt ansatte forsvarspersonell som også skal bidra i treningen og fordi soldater som ikke er i karantene forlater leiren. I tillegg fører utbruddshåndteringen til mye ekstra arbeide for primær- og spesialisthelsetjenesten.

FHI foreslår primært å fjerne § 6 i bestemmelsen som gir spesielle regler for militært personell. Sekundært kan det åpnes for karantene i grupper på opptil fem, slik det i dag er for personell fra Storbritannia, men da med effektiv atskillelse av disse gruppene fra hverandre. De ulike gruppene på 5 kan ikke dele fasiliteter (kjøkken, dusj, toalett, fellesrom). Ved ett smittetilfelle, må alle som har delt fasiliteter gå i ny karantene.

Det må også tas hensyn til at karantene er svært belastende for den enkelte, slik at å måtte gjennomføre mange runder av karantene ved et utbrudd vil være en urimelig byrde for den enkelte som rammes av det.

Dersom dette ikke er mulig å gjennomføre, bør karantenehotell benyttes.

Merknad

FHI ber om at vurderingen i sin helhet, inklusiv grafisk utforming, legges ved i det endelige svaret til HOD.